

ТКАЧЕНКОСергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ruд.е.н., доцент, в.о. ректора
Вищого навчального закладу
«Міжнародний технологічний
університет «Миколаївська
політехніка»

УДК 657

**КООРДИНАЦІЙНІ ПІДХОДИ
ФУНКЦІОНАЛЬНО
ПЕРСПЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ
(ТЕОРІЇ) ОБЛІКОВО-
ЕКОНОМІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

**COORDINATION APPROACHES
OF FUNCTIONALLY
PERSPECTIVE DOCTRINE
(SYSTEM) OF ACCOUNTING
AND ECONOMIC PROVISION**

ПОТИШНЯК

Олена Миколаївна

д.е.н., доцент, професор кафедри,
Харківський національний технічний
університет сільського господарства
ім. Петра Василенка

У сучасних умовах теорія організації представляє таку сферу наукового дослідження, яка має величезне значення для удосконалення бухгалтерського обліку, управління. Саме принцип організації дозволяє виявити шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку й в масштабі держави, наголошуючи на необхідності об'єднання у єдиному органі методологічного, організаційного керівництва бухгалтерським обліком, дотримання принципу єдності різних видів бухгалтерського обліку на усіх рівнях, забезпечення уніфікації, стандартизації процедур обліку у рамках усієї національної економічної системи регулювання. Підхід організації до бухгалтерського обліку виступає серйозною проблемою, від правильного вирішення якої залежить анагенез, удосконалення бухгалтерського обліку.

* * *

В современных условиях теория организации представляет такую сферу научного исследования, которая имеет огромное значение для совершенствования бухгалтерского учёта, системы управления. Именно принцип организации позволяет выявить пути совершенствования учёта и в масштабе государства, подчёркивая необходимость объединения в едином органе методологического, организационного руководства учётом, соблюдение принципа единства различных видов учёта на всех уровнях, обеспечение унификации, стандартизации процедур учёта в рамках всей национальной экономической системы управления. Подход организации к бухгалтерскому учёту выступает серьёзной проблемой, от правильного решения которой зависит эволюция, модернизация бухгалтерского учёта.

* * *

In the scientific article it is determined that under current conditions the organization's theory represents such a sphere of scientific research, which is of great importance for improving the subsystem of accounting and management. More full use of the achievements of this theory allows you to create a completely independent discipline about specific functions and tasks and thus further develop their organizational aspects. In this connection, we fully support the dominant opinion that independent development of the problems of the organization of the production process not only at the level of the enterprises of industry, industry, territorial complex, but also at the level of the national economy will provide developments on the issues of quests (regulation) more solid theoretical basis. It is substantiated that the principle of organizational support allows us to identify ways to improve the subsystem (function) of accounting and in the scale of the state, emphasizing the need for unification in a single body of theoretical and methodological and organizational management of accounting, observance of the principle of unity of various types of accounting and economic provision (paradigms accounting) at all levels, providing unification, standardization of perspective accounting and economic procedures within the national framework economic regulatory system. It is proved that the approach of organizational support to the subsystem (function) of accounting acts as a rather serious problem, from the correct solution which depends very much on the further development and improvement of the subsystem (function) of accounting and economic provision. In particular, with the help of this approach, it may be much deeper to investigate the organizational influence on the subsystem (function) of accounting of contemporary achievements of science and technology, means of functional development, in order to direct the above process in the proper direction, and etc.

Ключові слова: аспект, механізм, обліково-економічний інструментарій, організаційне забезпечення, теорія, функціонально розвинутий, функція, ціль

Ключевые слова: аспект, бухгалтерский учёт, задача, механизм, организационное обеспечение, подсистема, теория, учётно-экономический инструментари́й, функционально развитый, функция и целеустановка (цель)

Keywords: accounting and economic toolkit, an aspect, function, functionally developed, organizational support, purpose, subsystem, the mechanism, the theory

ВСТУП

Сучасний перспективний досвід підприємств промисловості та науково-виробничих об'єднань і прогресивні вишукування плеяди науковців [1-15] тощо показують, що думки (аспекти) організаційного забезпечення підсистеми функціонально розвинутого бухгалтерського обліку (парадигми обліково-економічного інструментарію) повинні визначатися положеннями самої теорії (судження) організації. У даний час ані у кого із провідних науковців не викликає сумніву існування науки про організаційне забезпечення, але, на жаль, рідко хто із них звертається до послуг цієї науки для застосування її цільових правил у плано-мірному дослідженні комплексу конкретних завдань.

МЕТА РОБОТИ полягає у викладанні аспектів (точок зору) організаційного забезпечення функції (підсистеми) функціонально розвинутого механізму обліково-економічного інструментарію (теорії бухгалтерського обліку (рахівництва)) тощо.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретично-методологічною основою даної наукової статті (публікації) виступає діалектичний елемент методу й основні положення доктрини (теорії) організаційного забезпечення, операторно (функціонально) розвинутих систем політичного (стратегічного) регулювання (управління) спеціального призначення науково-виробничими об'єднаннями і підприємствами промисловості та функції (підсистеми) механізму обліково-економічного інструментарію (парадигми бухгалтерського обліку). У процесі інтегрованого (повного) дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретично-методологічного узагальнення і формулювання дедукції (висновків)); *монографічний* (при дослідженні теоретично-методологічних думок (ідей) організаційного забезпечення, функціонально розвинутих систем поведінкового (стратегічного) менеджменту (управління) спеціального призначення науково-виробничими об'єднаннями й підприємствами промисловості, підсистеми (функції) бухгалтерського обліку (концепції механізму обліково-економічного інструментарію)), багато іншого.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сучасна прогресивна доктрина (теорія) організаційного забезпечення перебуває на стику загальної теорії систем стратегічного управління спеціального призначення та вивчає наступний комплекс основних питань: складові частини, структурні елементи методу у сукупності, їх взаємозалежність і рух у системі управління; основні процеси, які зв'язують воєдино усі елементи методу та частини; роль і місце окремих індивідуумів та трудових колективів у системі регулювання; взаємодія індивідуумів і груп усередині системи менеджменту, із навколишнім середовищем системи, інше.

Теорія організаційного забезпечення має багато спільного із теорією систем стратегічного управління спеціального призначення виходячи із того, що вони обидві розглядають організацію як єдине ціле. Але теорія систем стратегічного управління спеціального призначення зачіпає кожен рівень системи, тоді як

теорія організаційного забезпечення концентрує свою увагу переважним (головним) чином на людських факторах впливу організації тощо.

У зв'язку із цим основною складовою частиною науки про організаційне забезпечення виступають інтегровані цільові питання, пов'язані із індивідуумами та групами, їх роллю і місцем у досягненні мети організації та удосконалення функціонування системи стратегічного управління спеціального призначення. Наступною частиною теорії організаційного забезпечення виступає розгляд функції, яку прийнято називати формальною організацією. Вона являє собою взаємопов'язану модель комплексу завдань, які складають структуру системи менеджменту спеціального призначення тощо.

Абіогенез (теорія) організаційного забезпечення вивчає також неформальну організацію, яка представляє собою взаємодію груп і індивідуумів, у результаті якої змінюється їх поведінка у залежності від вимог самої організації. Вищезазначений комплекс питань усунує базується на перспективних досягненнях соціальної психології. Не менш визначальне значення для організаційного забезпечення має навколишнє оточуюче середовище, роль якого особливо важлива у складних прогресивних людино-машинних системах стратегічного регулювання спеціального призначення тощо.

У сучасних умовах теорія організації представляє таку сферу наукового дослідження, яка має величезне значення для удосконалення підсистеми бухгалтерського обліку та системи управління. Більш повне використання досягнень цієї теорії дозволяє створити цілком самостійну дисципліну про конкретні функції і завдання та тим самим далі розвинути їх організаційні аспекти. У зв'язку із цим ми повністю підтримуємо домінуючу на цей час думку про те, що самостійна розробка проблем організації процесу виробництва не тільки на рівні підприємства промисловості, галузі, територіального комплексу, а й на рівні національної економіки надасть розробкам з проблем квестури (регулювання) більш міцну теоретичну основу.

Виходячи із вищевикладеного, вважаємо цілковито виправданим створення самостійного предмету освітньої дисципліни із організаційного забезпечення функції (підсистеми) бухгалтерського обліку. Детально про структуру цього предмету освітньої дисципліни буде йти мова у подальших наших пошукових розміркуваннях, зараз лише зазначимо, що його безпосередня поява значно підвищила інтерес до питань організаційного забезпечення підсистеми (функції) обліково-економічного інструментарію (вчення бухгалтерського обліку) як на рівні підприємств промисловості (науково-виробничих об'єднань), так і у масштабах усієї держави й багато ін.

При цих умовах можна детально ознайомитися із характером та особливістю обліково-економічної праці на підприємствах промисловості (науково-виробничих об'єднаннях), з'ясувати трудоємність обліково-економічних операцій і можливість їх нормування. Також, цілком самостійно будуть досліджені питання організаційного забезпечення обліково-економічного апарату, раціоналізації структури та планування його виробничо-господарської діяльності. На перший план

будуть висунуті людські фактори (чинники) впливу, склад і кваліфікація обліково-економічних працівників, їх права та обов'язки, наукова організація праці бухгалтерів тощо.

На тлі принципів організаційного забезпечення стануть більш наочними ті недоліки у організації підсистеми (функції) обліково-економічного інструментарію (бухгалтерського обліку), на які у загальній масі проблем не зверталось достатньої уваги. Тільки при глибинному підході формування організаційного забезпечення вдається розкрити пасеїзм (консерватизм) і негнучкість апарату бухгалтерської служби, нечіткий розподіл та виконання обов'язків, дублювання у роботі, відсталий рівень організації праці бухгалтерів на підприємствах промисловості(виробничих об'єднаннях) тощо.

Саме принцип організаційного забезпечення дозволяє виявити шляхи удосконалення підсистеми (функції) бухгалтерського обліку і у масштабі держави, наголошуючи на необхідності об'єднання у єдиному органі теоретико-методологічного й організаційного керівництва бухгалтерським обліком, дотримання принципу єдності різних видів обліково-економічного забезпечення (парадигми бухгалтерського обліку) на усіх рівнях, забезпечення уніфікації, стандартизації перспективних обліково-економічних процедур у рамках усієї національної економічної системи регулювання тощо.

ВИСНОВКИ

Таким чином, підхід організаційного забезпечення до підсистеми (функції) бухгалтерського обліку виступає досить серйозною проблематикою, від правильного вирішення якої залежить дуже багато чого у подальшому розвитку і удосконаленні підсистеми (функції) обліково-економічного забезпечення. Зокрема, за допомогою означеного підходу можливо значно глибше дослідити організаційний вплив на підсистему (функцію) бухгалтерського обліку сучасних досягнень науки та техніки, засобів функціонального розвитку, з тим, щоб направити цей процес у вірне русло тощо.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Житомир, 2005. 640 с.
2. Кантаєва О.В. Бухгалтерський облік і аналіз інноваційної діяльності підприємств: організація і методологія. Житомир, 2010. 424 с.
3. Каширская Л.В. Методология и организация бухгалтерской экспертизы в бюджетных учреждениях: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Москва, 2013. 292 с.
4. Корягін М. В., Куцик П. О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку. Львів, 2015. 239 с.
5. Львова Д.А. Генезис бухгалтерского учёта в общественном секторе экономики: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Санкт-Петербург, 2017. 386 с.
6. Малайревський Ю.Д., Лабунська С.В., Прокопівщина О.В. Управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємства: обліково-аналітичні аспекти. Харків, 2009. 160 с.
7. Пушкар М.С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів). Тернопіль, 2006. 334 с.
8. Солоненко А.А. Методология интеграции видов бухгалтерского учёта для формирования единой учётной сис-

темы группы взаимосвязанных организаций: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Нижний Новгород, 2012. 393 с.

9. Солошенко Л., Піроженко О., Кавторєва Я. Роздрібна торгівля: організація та облік. Харків, 2003. 168 с.
10. Чхутиашвили Л.В. Система контроля экологической устойчивости экономических субъектов: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Москва, 2017. 288 с.
11. Шепеленко О.В. Трансакционные издержки в переходной экономике: проблемы теории и практики. Донецк, 2007. 360 с.
12. Шигун М.М. Развитие моделирования системы бухгалтерского обліку: теория і методология. Житомир, 2009. 632 с.
13. Юшкова С.Д. Взаимодействие систем контроля банков и заёмщиков в кредитных процессах: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Москва, 2016. 384 с.
14. Chapman C.S., Cooper D.J., Miller P.B. Accounting, organizations, and institutions: essays in honour of Anthony Hopwood. Oxford, 2012. 441 p.
15. Stevenson Smith G. Managerial accounting for libraries & other not-for-profit organizations. Chicago, 2002. 288 p.

References

1. Butynets F.F. Theory of accounting. Zhitomir, 2005. 640 p. (in Ukrainian).
2. Kantayeva O.V. Accounting and analysis of innovative activity of enterprises: organization and methodology. Zhytomyr, 2010. 424 p. (in Ukrainian).
3. Kashirskaya L.V. Methodology and organization of accounting expertise in budget institutions: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. Moscow, 2013. 292 p. (in Russian).
4. Koryahin M.V., Kutsyk P.O. Conceptual development of accounting methodology. Lviv, 2015. 239 p. (in Ukrainian).
5. Lvova D.A. Genesis of accounting in the public sector of the economy: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. St. Petersburg, 2017. 386p. (in Russian).
6. Malyarevskiy Yu.D., Labunskaya S.V., Prokopishyna O.V. Management of economic security of foreign economic activity of enterprise: accounting and analytical aspects. Kharkiv, 2009. 160 p. (in Ukrainian).
7. Pushkar M.S. Creative accounting (creation of information for managers). Ternopil, 2006. 334 p. (in Ukrainian).
8. Solonenko A.A. Methodology of integration of types of accounting for the formation of a single accounting system of a group of interrelated organizations: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. Nizhny Novgorod, 2012. 393 p. (in Russian).
9. Soloshenko L., Pirozhenko O., Kavtoryeva Ya. Retail trade: organization and accounting. Kharkiv, 2003. 168 p. (in Ukrainian).
10. Chhutiashvili L.V. The system of control of environmental sustainability of economic entities: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. Moscow, 2017. 288 p. (in Russian).
11. Shepelenko O. V. Transaction costs in a transitional economy: problems of theory and practice. Donetsk, 2007. 360 p. (in Russian).
12. Shyhun M.M. Development of the modeling of the accounting system: theory and methodology. Zhytomyr, 2009. 632 p. (in Ukrainian).
13. Yushkova S.D. Interaction of control systems of banks and borrowers in credit processes: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. Moscow, 2016. 384 p. (in Russian).
14. Chapman C.S., Cooper D.J., Miller P.B. Accounting, organizations, and institutions: essays in honour of Anthony Hopwood. Oxford, 2012. 441 p.
15. Stevenson Smith G. Managerial accounting for libraries & other not-for-profit organizations. Chicago, 2002. 288 p.